

23. november 2023

PLAN22+

Anden ansøgningsrunde for pilotprojekter 2024

Foto: Steffen Stamp for Realdania

ANSØGNINGSVEJLEDNING

Plan22+ er en femårig indsats fra Plan- og landdistriktsstyrelsen og Realdania, som skal understøtte kommunernes klimarbejde ved at udvikle ny viden og redskaber til at indfri klimamålsætninger gennem fysiske planlægning

ANSØGNINGSVEJLEDNING 2. RUNDE

Plan22+ inviterer for anden gang Danmarks kommuner til at udvikle nye redskaber og metoder, som kan styrke den fysiske planlægnings rolle i den grønne omstilling og medvirke til at sikre kvalitet og et helhedsorienteret fokus i planlægningen. I anden ansøgningsrunde efterspørges pilotprojekter, der vedrører planlægning i større og mindre byer, herunder den kompakte, grønne by, byomdannelse og transformation samt aktiv og grøn mobilitet i byen. Desuden efterspørges projekter, som strategisk arbejder med klimahensyn i kommuneplanlægningen samt klimarigtig udvikling uden for byerne, fx sommerhusområder og turisme.

Støtte til nytænkning i planlægningen

Med Plan22+ ønsker partnerskabet bag indsatsen: Plan- og Landdistriktsstyrelsen og Realdania at styrke det faglige grundlag for at vurdere, prioritere og diskutere, hvordan klimahensyn kan indarbejdes i planstrategier, kommuneplaner, lokalplaner og andre plandokumenter, herunder udviklingsplaner etc. Gennem pilotprojekter kan interesserede kommuner bidrage til, at vi samlet bliver klogere på, hvordan den fysiske planlægning kan bidrage til at nå klimamålene.

Pilotprojekterne skal udvikle nytænkende og innovative metoder eller løsninger til at arbejde med den helhedsorienterede fysiske planlægning på en måde, så klimahensyn inddrages i såvel de faglige overvejelser som politiske beslutningsprocesser. Projekterne skal vise, hvordan udviklingen af attraktive byer og landområder kan gå hånd i hånd med et fokus på reduktion af CO₂.

I første ansøgningsrunde modtog 11 projekter fordelt mellem 15 kommuner støtte til pilotprojekter, som fortrinsvis beskæftiger sig med udvikling af bæredygtighedsværktøjer og planlægning i det åbne land. I anden ansøgningsrunde kan ca. 10 innovative pilotprojekter få støtte. Der gives op til 0,5 mio. kr. pr. pilotprojekt, forudsat at støtten maksimalt udgør 50 % af projektsummen. I tilfælde, hvor pilotprojektet omfatter flere kommuner, kan den maksimale støtte pr. pilotprojekt forøges.

Ansøgningsfrist er den 29. februar 2024.

Temaer for anden ansøgningsrunde 2024

I anden ansøgningsrunde efterspørger vi først og fremmest forslag til pilotprojekter, som tager fat på problemstillinger i relation til byernes planlægning, klimarigtig planlægning uden for byerne og klimahensyn i kommuneplanlægningen.

Byernes planlægning

Hvordan byerne planlægges, udvikles og omdannes, har væsentlig betydning for den grønne omstilling. Øget tæthed og mere kompakte byer ses som vigtige redskaber til at skabe en mere klimarigtig byudvikling. Tættere bystrukturer kan reducere vores samlede CO₂-udledninger, men udfordrer også kvalitetsprincipper om adgang og plads til

rekreative områder. Vi ser derfor gerne forslag til pilotprojekter for større eller mindre byer, der udforsker mulighederne at indarbejde klimahensyn i den fysiske planlægning og samtidig har fokus på at skabe sunde og smukke fysiske rammer for mennesker med høj livskvalitet.

Eksempler på problemstillinger og spørgsmål, der kan udforskes i et pilotprojekt:

- Hvordan kan man i forskellige byskalaer planlægge for en mere kompakt og grøn by, hvor rammer for høj livskvalitet kobles med muligheden for at udnytte de klimafordele, den kompakte by giver?
- Hvordan kan omdannelse og transformation af et eksisterende byområde bidrage til den grønne omstilling med respekt for områdets historie og identitet?
- Hvordan kan kvaliteten af forskellige byområder: erhvervsområder, parcelhuskvarterer mv. øges samtidig med en mere intensiv udnyttelse af områderne?
- Hvordan kan planlovens nye muligheder bruges til at skabe kvalitet i den tætte by og samtidig medvirke til at reducere de samlede CO₂-udledninger?
- Hvordan kan planlægning for "15 minutter byen" danne udgangspunkt for en grøn og aktiv mobilitet i byen?

Klimarigtig planlægning uden for byerne

Klimarigtig planlægning uden for byerne handler om meget andet end VE og udtagning af lavbundsgrunde, som udforskes i pilotprojekter fra første ansøgningsrunde. I anden runde vil fokus være på placering af nye boliger, flexboliger, service, mobilitet mv., der ligesom placering og indretning af sommerhusområder og områder til turisme har betydning for CO₂-aftrykket uden for byerne. Der er ofte fokus på de negative effekter af turisme. Det gælder fx transporten til et sommerhusområde eller øget energiforbrug ved feriesteder. Vi ser gerne pilotprojekter, der udforsker, hvordan den fysiske planlægning kan være med til at skabe bedre rammer for en klimarigtig anvendelse af sommerhusområder.

Eksempler på problemstillinger og spørgsmål, der kan udforskes i et pilotprojekt:

- Hvordan kan man med den fysiske planlægning understøtte landsbyer med flere og nye typer af boliger inden for rammerne af den eksisterende landsby?
- Hvordan kan man arbejde med en strategi for sommerhusområder, som balancerer hensyn til turisme, kulturværdier og CO₂-aftryk?
- Hvordan kan fysisk planlægning bidrage til at fremme bæredygtige og aktive transportformer uden for byerne, fx ved at samle forskellige funktioner og services i mobilitetsknudepunkter?
- Hvordan kan placering af nye sommerhuse og anvendelse af flexboligmuligheder understøtte en mere klimarigtig udvikling uden for byerne?

Kommuneplanlægning som strategisk værktøj til reduktion af CO₂

Et sidste tema er det strategiske arbejde med kommuneplanlægning. I interviewbogen: "13 faglige perspektiver på samspillet mellem fysisk planlægning og CO₂-reduktion" peger flere eksperter på, at kommuneplanerne kan benyttes mere offensivt end tilfældet er i dag. Der er kommet nye muligheder i Planloven, og med DK2020 planerne har kommunerne sat mål, som giver anledning til at se på kommuneplanerne med nye briller.

Eksempler på spørgsmål, der kan behandles i et pilotprojekt:

- Hvordan kan kommuneplanen styrkes og anvendes som instrument til at indtænke klimahensyn?
- Hvordan kommer bymønstre og strategier for bymidter, landsbyer mv. til at se ud, når klimahensyn og reduktion af CO₂ indtænkes?
- Hvordan kan man tilrettelægge en politisk proces og udvikle data som grundlag for at indtænke klimahensyn i kommunens boligpolitik?
- Hvordan kan kommuneplanen understøtte en mere offensiv tilgang, når det gælder planlægningen og kampen om arealerne i det åbne land?

Hvem kan søge støtte?

Kommuner der ønsker at løfte arbejdet med klimahensyn i den fysiske planlægning. Kommunen kan ansøge alene eller sammen med samarbejdspartnere, fx bygherrer, developere, forsyningsselskaber, organisationer, borgergrupper, region m.v.

Det er muligt, at to eller flere kommuner går sammen om én ansøgning. Det kan være i tilfælde af, at der arbejdes med problemstillinger, der går over en kommunegrænse. Eller hvis de konkrete projekter kommer flere kommuner til gode.

Der gælder følgende forudsætninger for at deltage:

- at der i kommunen er politisk opbakning til projektet
- at kommunen har afsat midler til projektet. Støtten fra Realdania kan max udgøre 50 procent af projektets samlede budget, og kommunens økonomiske bidrag skal udgøre minimum 25 procent af det samlede budget
- at kommunen prioriterer ressourcer til og deltager aktivt i netværks- og erfaringsaktiviteter i Plan22+
- at kommunen stiller sig til rådighed for tværgående studier og følgeforskning i regi af Plan22+
- at kommunen deltager aktivt i evalueringen samt formidlingen af resultater og erfaringer fra pilotprojekterne gennemført i Plan22+ regi.

Hvad støtter vi?

Vi støtter innovative pilotprojekter, der rykker kommunen mod at bruge den fysiske planlægning i implementeringen af kommunens planer for grøn omstilling og reduktion af

CO₂. Støtten kan benyttes til eksterne udgifter som fx faglig rådgivning, procesrådgivning, køb af data etc.

Midlerne kan bruges til forarbejder og udvikling af ny planlægning, nye redskaber og metoder, analyser mv. både for planlovsbestemte dokumenter, som planstrategier, kommuneplaner og lokalplaner, og for andre former for planer, som udformes som led i en planlovsbestemt planlægning. For eksempel helhedsplaner, strukturplaner og lignende, som udarbejdes med henblik på en senere udmøntning i en lokalplan.

Midlerne kan desuden bruges til udvikling og facilitering af processer og nye samarbejdsformer enten internt i den kommunale forvaltning, på tværs af kommuner eller af samarbejder med andre parter, bygherrer, forsyningsselskaber mv. Forudsætningen er, at processen eller samarbejdet i sidste ende retter sig mod den fysiske planlægning.

Også udvikling af processer, der kvalificerer inddragelsen af det politiske niveau og styrker debatten og beslutningsgrundlaget omkring fysisk planlægning, samt nye former for inddragelse af borgere og andre aktører, hvor klimahensyn får en særlig rolle i planlægningen, kan være genstand for et pilotprojekt.

Alle pilotprojekter skal afrapporteres og sluttes af med et produkt, som kan deles med andre og være til inspiration for andre kommuner. Produktet kan for eksempel være analyser, nye data, beskrivelser af nye redskaber og metoder, udviklingsplaner for by- og landområder, eksempelkataloger, eller det kan være beskrivelse og evaluering af en gennemført innovativ proces med læringspunkter mv.

Forløb:

- Invitation til kommuner (november 2023)
- Løbende mulighed for at kontakte Plan22+ sekretariatet for yderligere oplysninger, afprøvning af om en ide ligger inden for skiven etc.
- Informationsmøde om ansøgning og betingelser (11. december 2023).
- Mulighed for at pitche pilotprojektidéer (10. og 11. januar 2024)
- Deadline for indsendelse af ansøgning (29. februar 2024)
- Udvælgelse af et antal ansøgninger (marts-april 2024)
- Offentliggørelse af de udvalgte projekter (primo juni 2024)
- Gennemførelse af pilotprojekter (2024-2025)
- Der forventes i projektperioden afholdt ca. 4-6 netværks- og videndelingsmøder for de udvalgte kommuner. Møderne vil blive faciliteret af Plan22+ og tage udgangspunkt i de valgte pilotprojekter og omfatte oplæg fra forskere, erfaringsudveksling mv.
- Afslutningsseminar, hvor pilotprojekterne præsenteres (primo 2026)

Bedømmelse

Vi ønsker et felt af pilotprojekter, som bredt kan repræsentere danske kommuners muligheder og udfordringer i relation til fysisk planlægning og CO₂-reduktion. Der vil derfor i

udvælgelsen blive lagt vægt på, at de udvalgte projekter har forskellig størrelse, geografisk beliggenhed og karakter. Derudover skal projekterne på forskellig vis kunne teste og udvikle nye løsninger, organisering, planlægning og samarbejdsformer mv. Hensigten er, at projekterne samlet skal vise forskellige bud på, hvordan der kan arbejdes med klima i den helhedsorienterede fysiske planlægning. I udvælgelsen bliver der lagt særlig vægt på projekter, der har eksempelvis værdi for andre kommuner.

Der vil i udvælgelsen af de enkelte projekter desuden blive lagt vægt på:

- At projektet vil bidrage med ny viden, nye redskaber eller metoder i planlægningen, som vil rykke dagsorden for at bruge den fysiske planlægning som virkemiddel i den grønne omstilling
- At pilotprojektet arbejder inden for førnævnte temaer: den grønne, kompakte by, transformation og bevaring, klimarigtig udvikling af sommerhusområder og landsbyer samt strategisk kommuneplanlægning.
- At der i projektet udarbejdes et produkt, som har eksempelvis værdi for andre kommuner
- At projektet inddrager klima og CO₂ vinklen som led i den helhedsorienterede planlægning i kommunen
- At projektet er solidt forankret kommunalt, politisk og administrativt, herunder relevant organisering af opgaven med placering af projektets ledelse og inddragelse på tværs.
- At ansøgningen er præcis og klar i forhold til, hvad der skal fokuseres på, og hvad der forventes af output på projektet

Ansøgningerne vil blive bedømt af Plan22+'s styregruppe, som er:

- Astrid Bruus Thomsen, programchef i Realdania
- Mikkel Henriques, projektchef Realdania
- Sara Paarup, underdirektør, Plan- og Landdistriktsstyrelsen
- Tina Saaby, direktør for Dansk Byplanlaboratorium (fast gæst)

Styregruppen indstiller projekter til Realdanias direktion, som foretager den endelige udvælgelse. Styregruppen har desuden mulighed for at indkalde yderligere rådgivere i vurderingen af projektansøgningerne.

Indleveringsfrister og formater

For at deltage skal du udfylde og indsende ansøgningsskemaet. Du finder link til ansøgningsskemaet her: <https://plan22.dk/2ansoegningsrunde>

Alle ansøgninger vil blive bedømt ud fra beskrivelsen i ansøgningsskemaet, men det er også muligt at vedlægge bilagsmateriale, i det omfang det understøtter ansøgningen.

Ansøgningsskema og bilag skal være udfyldt og indsendt senest **29. februar 2024, kl. 12:00**.

I ansøgningsmaterialet skal der angives en kontaktperson, som kan kontaktes for evt. yderligere spørgsmål.

Informationswebinar

På webinar d. 11. december vil Plan22+ uddybe muligheder for at få støtte til pilotprojekter i 2. ansøgningsrunde, og der vil være mulighed for at stille spørgsmål til ansøgningsrunden. Tilmeld dig her: <https://www.byplanlab.dk/informationswebinar>

Offentliggørelse af udvalgte pilotprojekter

Alle kommuner, der rettidigt sender en ansøgning, bliver orienteret direkte. Resultatet bliver også offentliggjort på Plan22+'s hjemmeside <https://plan22.dk/pilotprojekter>

Yderligere spørgsmål

Har du spørgsmål til ansøgningen, kan du kontakte Plan22+ ved sekretariatschef Britt Vorgod Pedersen, tlf. 3021 4974, projektleder Rasmus Blindum 3021 4972 eller e-mail plan22@plan22.dk.

OM PLAN22+

Plan22+ er en femårig indsats fra Plan- og landdistriktsstyrelsen og Realdania, som frem mod 2027 skal udvikle ny viden og redskaber til at indfri klimamålsætninger gennem den fysiske planlægning.

- **Formålet** er at understøtte kommunernes klimaarbejde ved at udvikle det faglige grundlag for at vurdere, prioritere og diskutere, hvordan klimahensyn kan indarbejdes i den helhedsorienterede fysiske planlægning for velfungerende byer og landområder.
- Plan22+ er særligt **målrettet kommuner**
- Dette er anden ansøgningsrunde
- **Første ansøgningsrunde** havde to overordnede temaer, hvor pilotprojekterne gennemgående arbejder med det åbne lands planlægning og udvikling af bæredygtighedsværktøjer.
- **Anden ansøgningsrunde har frist 29. februar 2024.**

Mere information om Plan22+ kan findes på <https://plan22.dk>